

STICHTING HET NATIONALE PARK
De Hoge Veluwe

Ministerie van Economische Zaken
Staatssecretaris M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

datum:
8 juni 2016

ONS kenmerk:
K-160608-154

ONDERWERP:
Consultatie Besluit natuurbescherming en
Regeling natuurbescherming

Excellentie,

Inleiding

Bij brief van 13 mei 2016 hebt u het ontwerp-Besluit natuurbescherming en de ontwerp-Regeling natuurbescherming ter raadpleging aan de Staten-Generaal gezonden. Deze regelgeving geeft uitvoering aan de Wet natuurbescherming. Vanaf 10 juni 2016 zal deze ontwerpregelgeving ook aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden aangeboden. In de eerdere consultatieronde van februari 2016 heeft Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe ("NPDHV") zich reeds over de concept uitvoeringsregelgeving uitgesproken (brief van 26 februari 2016). Een aantal punten dat het NPDHV in haar brief heeft aangestipt, is in de ontwerp uitvoeringsregelgeving verwerkt. Hierdoor is de uitvoeringsregelgeving verbeterd. Een ander deel van het commentaar van het NPDHV is niet overgenomen. Ook die punten zijn echter essentieel voor de praktische uitvoering van de natuurbeschermingsregelgeving. Het NPDHV licht dit hierna toe en verzoekt u deze punten mee te nemen in uw overweging van de uitvoeringsregelgeving.

Verantwoordelijkheid eigenaar / beheerder voor zijn grondgebied

Het NPDHV heeft aangegeven dat natuurbeheer niet de primaire verantwoordelijkheid is van de overheid, maar van de grondeigenaar / beheerder. Daarnaast heeft het NPDHV bepleit dat voor gekwalificeerde particuliere eigenaren / beheerders, zoals het NPDHV maar denk ook aan Staatsbosbeheer, een soepeler rechtsregime zou kunnen gelden, bijvoorbeeld door middel van certificering in plaats van toepassing van een algemeen verbods- of ontheffingssysteem. Verder heeft het NPDHV aangegeven dat in de programmatische aanpak stikstofdioxide ("PAS") een tegemoetkoming ontbreekt voor de eigenaar / beheerder voor de investeringen die hij in zijn grondgebied doet. De eigenaar / beheerder zou een deel van de door hem gecreëerde ontwikkelingsruimte moeten kunnen behouden. U heeft hierop gereageerd. Dit wordt hieronder besproken.

Primaire verantwoordelijkheid

In de toelichting bij het Besluit natuurbescherming is nu opgenomen dat het nemen van herstelmaatregelen voor de natuur de primaire verantwoordelijkheid van de eigenaren en beheerders is.¹ Hiervoor is het NPDHV u zeer erkentelijk. Hiermee is ook gezegd dat de eigenaar / beheerder, en niet de overheid, primair verantwoordelijk is voor zijn grondgebied. De primaire verantwoordelijkheid van de eigenaar / beheerder voor zijn grondgebied geldt namelijk niet alleen voor herstelmaatregelen onder de PAS. Dit dient steeds het uitgangspunt te zijn (bij de interpretatie) van het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming. Het NPDHV gaat ervan uit dat u dit onderschrijft.

Gekwalificeerd regime

Met meer vrijheid voor het NPDHV, door bijvoorbeeld een gekwalificeerd regime met certificeringsplicht, hebt u niet ingestemd. U stelt dat enkel de kwaliteit van een terreinbeheerder, gelet op de eisen van de Vogel- en Habitatrichtlijn, niet een voldoende motivering kan zijn voor een afwijking van de vergunningplicht of verbodsbepalingen.² Hiermee doet u echter te gemakkelijk afstand van het door het NPDHV voorgestelde regime. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn bieden meer ruimte. Denk bijvoorbeeld aan het nemen van beheersmaatregelen of mitigerende maatregelen, die niet uitdrukkelijk door deze richtlijnen worden gereguleerd. Op deze punten zou een terreinbeheerder die voldoende heeft aangetoond de natuur en biodiversiteit op zijn grondgebied te kunnen onderhouden, zoals het NPDHV dat al meer dan 80 jaar doet, door middel van een afgewogen certificeringssysteem meer vrijheid kunnen worden geboden. Het NPDHV pleit ervoor dat u, in het kader van deregulering, nader onderzoek doet naar de wenselijkheid van de invoering van een certificeringssysteem voor gekwalificeerde eigenaren / beheerders. Dit systeem werkt uiterst stimulerend voor terreinbeheerders en kost de overheid geen geld.

PAS

Op het standpunt van het NPDHV dat ontwikkelingsruimte die door de eigenaar / beheerder wordt gecreëerd onder de PAS ook ten goede dient te komen aan deze eigenaar / beheerder, antwoordt u dat dit ingaat tegen het systeem van de PAS.³ U geeft aan dat ontwikkelingsruimte niet zozeer door beheersmaatregelen wordt gecreëerd. Daarom is ontwikkelingsruimte niet te koppelen aan een specifieke maatregel van een persoon of organisatie. Wat betreft de compensatie wijst u erop dat eigenaren en beheerders in aanmerking kunnen komen voor overheidssubsidie voor natuurmaatregelen. Het NPDHV deelt uw standpunt niet. Natuurbeheer komt zeker wel ten goede aan ontwikkelingsruimte. Immers, hoe beter de natuur ervoor staat, hoe meer

---

¹ Blz. 20 en voetnoot 29 op blz. 20 toelichting Besluit natuurbescherming.

² Blz. 9, voetnoot 7, toelichting Besluit natuurbescherming.

³ Blz. 24, voetnoot 33, toelichting Besluit natuurbescherming.

ontwikkelingsruimte bedrijven krijgen. De verbetering van de natuur komt voornamelijk tot stand door de inspanningen en investeringen van terreinbeheerders. Hiervoor krijgen zij echter geen ontwikkelingsruimte terug, terwijl dit wel gewenst is, omdat ook eigenaren / beheerders ontwikkelingsruimte nodig hebben om hun bedrijvigheid rendabel te houden, denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van (fiets)paden en wegen door natuurgebied voor recreanten en toeristen. Nu u dit ontkent wordt de ontwikkelingsruimte onevenwichtig verdeeld, terwijl evenwicht in de toedeling het uitgangspunt van de PAS is. Het voorstel van het NPDHV gaat dus geenszins tegen het systeem van de PAS in, maar pleit juist voor een eerlijke verdeling van mogelijkheden. Het NPDHV stelt daarom voor aan de terreinbeheerder de mogelijkheid te bieden een deel van de door hem aantoonbaar gecreëerde ontwikkelingsruimte te reserveren conform de artikelen 2.7 en 2.8 van het Besluit natuurbescherming. Het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming zouden hierop moeten worden aangepast.

Verder heeft het NPDHV aangegeven dat stikstofbelasting niet de enige factor is die een landelijke aanpak vergt. Ook zou kunnen worden gedacht aan (over)begrazing. U antwoordt dat het NPDHV, en ook de Nederlandse Melkveehouders Vakbond die hetzelfde punt naar voren heeft gebracht, niet aangeven of en waarom ook hiervoor een landelijk programma zou moeten worden opgezet en waarom de inzet van reguliere instrumenten voor populatiebeheer op provinciaal niveau onvoldoende effectief is.⁴ Het voorstel van het NPDHV en de Nederlandse Melkveehouders Vakbond is daarom niet overgenomen. Het NPDHV meent dat u het probleem daarmee negeert. Deze kwestie wordt namelijk ook door de rechter erkend: overbegrazing in natuurgebieden kan leiden tot een verlies aan biodiversiteit (*ECLI:NL:RBZWB:2016:1599*). Voor (over)begrazing bestaat geen landelijke aanpak, terwijl u conform de Habitatrichtlijn verantwoordelijk is voor het behoud van de biodiversiteit. De aanpak van dit probleem heeft niet per definitie een nieuw programma, zoals u suggereert, dit kan ook door regelgeving. Het instrumentarium van de Provincies is niet effectief, omdat de maatregelen per Provincie verschillen. Landelijke coördinatie is op dit punt gewenst. Ook hier pleit het NPDHV ervoor dat u nader onderzoek doet in plaats van de problematiek gewoonweg te negeren.

Jacht

Geldigheidsduur jachtakte

Het NPDHV heeft gevraagd de geldigheidsduur van de jachtakte te verlengen van 1 naar 5 jaar, dan wel naar 3 jaar zoals in Duitsland het geval is. U heeft dit voorstel niet overgenomen. Uit het oogpunt van openbare veiligheid is het volgens u van belang dat jaarlijks wordt bezien of er redenen zijn om de

---

⁴ Blz. 11, voetnoot 9, toelichting Besluit natuurbescherming.

belanghebbende het gebruik en bezit van een geweer te ontzeggen.⁵ Het moge duidelijk zijn dat het NPDHV het waarborgen van de openbare veiligheid onderschrijft, daarover bestaat geen misverstand. In Duitsland, waar de openbare veiligheid eveneens belangrijk zal zijn, kan het echter wel. Het verruimen van de geldigheidsduur van de jachtakte van 1 naar 5 (of 3) jaar is bovendien een eenvoudige maatregel om administratieve lasten en de lasten voor de politie drastisch te beperken. Het stelsel van beheersing van legaal wapenbezit wordt hierdoor op geen enkele wijze in gevaar gebracht. Een jachtakte kan bij onregelmatigheden immers steeds worden ingetrokken. Daarom verzoekt het NPDHV u opnieuw te overwegen of de geldigheidsduur van de jachtakte kan worden verruimd.

Jacht op zon- en feestdagen

Voorts heeft het NPDHV gepleit tegen het verbod van artikel 3.6 Besluit natuurbescherming om de jacht op zon- en feestdagen uit te oefenen. De reden voor dit verbod is volgens de toelichting bij het Besluit natuurbescherming dat op deze dagen in de natuur wordt gerecreëerd.⁶ Het NPDHV kan zich niet in deze redenering vinden. In Nederland wordt zeven dagen per week in de natuur gerecreëerd. Bovendien trekken mensen al lang niet meer alleen op zon- en feestdagen de natuur in. Daarbij komt dat beheer en schadebestrijding wel op de zon- en feestdagen is toegestaan. De onderbouwing van het verbod op zon- en feestdagen te jagen deugt dus niet. Bovendien is er regelgeving in de maak die de landelijke handhaving van de zondagsrust afschaft. Het past dan niet om het verbod op zon- en feestdagen te jagen onverkort te handhaven. Het NPDHV verzoekt u daarom dit verbod te schrappen.

Jagen voor zonsopgang en na zonsondergang

In haar brief van 26 februari 2016 heeft het NPDHV er ook voor gepleit dat eerder dan zonsopgang en ook na zonsondergang mag worden gejaagd. Op dit moment verbiedt het Besluit natuurbescherming dat de jacht wordt uitgeoefend voor zonsopgang en na zonsondergang. U handhaaft dit verbod. Het NPDHV vraagt nogmaals om een beperking van dit verbod. De reden is dat veel diersoorten die vanuit het oogpunt van jacht, beheer en schadebestrijding worden geschoten zich eerst tijdens de schemerperiode laten zien. Uitsluitend schieten binnen de tijd van zonsopgang en zonsondergang is niet effectief. Daarom vraagt het NPDHV u te bepalen dat vanaf één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang ten behoeve van jacht, beheer en schadebestrijding met een geweer mag worden geschoten.

Geluiddemper

---

⁵ Blz. 102-103 toelichting Besluit natuurbescherming.

⁶ Blz. 133-134 toelichting Besluit natuurbescherming.

U heeft, in navolging van het advies van de Raad voor Dierenaangelegenheden, het gebruik van de geluiddemper voor het afschot van vogels in het Besluit natuurbescherming toegestaan (artikel 3.9 Besluit natuurbescherming). Het verbod op het gebruik van de geluiddemper voor andere dieren is gehandhaafd (artikel 3.13 Besluit natuurbescherming). Wel kunnen Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten in individuele gevallen van dit verbod ontheffing of vrijstelling verlenen.⁷

Het NPDHV acht het gebruik van de geluiddemper noodzakelijk. Ook in het buitenland (bijvoorbeeld in Engeland en in de Scandinavische landen) wordt hiervan regulier gebruikgemaakt. Op deze plaats zij herhaald dat het NPDHV de geluiddemper eerder op proef heeft gebruikt en de resultaten daarvan heeft gedocumenteerd. Daaruit blijkt dat dieren op afstand van 100 meter van het schot nauwelijks hinder van de gedempte knal ondervinden. Dit is ook na meerdere schoten het geval. De ervaring bij het schieten zonder geluiddemper is dat dieren tot op zo'n 3 km afstand van het schot op zijn minst gealarmeerd waren. Het gebruik van de geluiddemper stelt het NPDHV in staat te voldoen aan haar verantwoordelijkheid om verontrusting en verstoring van beschermde diersoorten binnen Het Nationale Park De Hoge Veluwe (een Natura 2000-gebied) zoveel mogelijk te voorkomen. Het gebruik van de geluiddemper is dus in het voordeel van de natuur. Daardoor geeft het NPDHV tevens uitvoering aan de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarbij komt dat door het gebruik van de geluiddemper de terugslag van het geweer op de schouder van de jager afneemt. Hierdoor wordt voldaan aan de geldende Arbo-regelgeving die eist dat een gevaar of risico voor de werknemer (onze jachtopzichters) bij de bron wordt aangepakt (artikel 3 lid 1 onder b Arbeidsomstandighedenwet).

In de toelichting bij het Besluit natuurbescherming is echter vermeld dat voor het gebruik van de geluiddemper de beperkingen gelden op grond van de Wet wapens en munitie.⁸ Hiermee signaleert u een probleem zonder het op te lossen. Het probleem is namelijk dat de Wet wapens en munitie geen duidelijke grondslag biedt voor het gebruik van een geluiddemper voor jacht, beheer of schadebestrijding. Hoewel u en de Raad voor Dierenaangelegenheden het gebruik van de geluiddemper dus wel toestaan, kan dit mogelijk niet worden gerealiseerd op grond van de Wet wapens en munitie. De toestemming de geluiddemper te gebruiken lijkt daardoor een wassen neus te worden. Daarom roept het NPDHV u ertoe op deze inconsistentie in de regelgeving op te lossen en tezamen met het ministerie van Veiligheid en Justitie een duidelijke grondslag voor het gebruik van een geluiddemper voor jacht, beheer of schadebestrijding in de Wet wapens en munitie op te nemen.

Algemeen

⁷ Blz. 141 toelichting Besluit natuurbescherming.

⁸ Blz. 92 toelichting Besluit natuurbescherming.

Schudden van eieren

Het NPDHV heeft eerder naar voren gebracht zich niet te kunnen vinden in het verbod op het schudden van eieren. Het Besluit natuurbescherming is hierop niet aangepast. In de toelichting bij het Besluit natuurbescherming volstaat u slechts met de melding dat het Interprovinciaal Overleg en de Federatie Particulier Grondbezit om opheffing van dit verbod hebben gevraagd.⁹ U licht niet toe waarom dit verzoek dat door meerdere organisaties is ingediend, is afgewezen. Het NPDHV vraagt zich af waarom. Het schudden van eieren is een diervriendelijke methode en een effectief middel om ganzen die in de zomer in Nederland verblijven te beperken. Als het schudden van de eieren niet meer is toegestaan, komen er meer kuikens, meer ganzen in de zomer en dus meer problemen, waardoor meer afschot of vergassing nodig is, wat tot maatschappelijke onrust leidt. Daarom pleit het NPDHV ervoor het schudden van eieren wel toe te staan en het Besluit natuurbescherming in de Regeling natuurbescherming aan te passen.

Verzoek om juiste spelling naam NPDHV in Regeling natuurbescherming

Verder heeft het NPDHV reeds in haar brief van 26 februari 2016 verzocht om de juiste spelling van haar naam te hanteren in Bijlage 2 van de Regeling natuurbescherming. Dit verzoek heeft u niet gehonoreerd, want de naam van het NPDHV is nog steeds onjuist gespeld. Het NPDHV verzoekt u de Regeling natuurbescherming hierop alsnog aan te passen. Overigens voegt het NPDHV hieraan toe dat er meer particuliere grondbezitters zijn, dan degene die in Bijlage 2 van de Regeling natuurbeheer zijn genoemd, die kennis en kunde hebben om het duurzaam beheer van populaties in het wild levende dieren te verzekeren. Het NPDHV pleit ervoor Bijlage 2 uit te breiden, zodat gelijke organisaties gelijk worden behandeld.

Conclusie

Praktisch hanteerbare regelgeving, die recht doet aan de primaire verantwoordelijkheid van de eigenaar / beheerder voor zijn grondgebied, is essentieel voor een goed beheer van de natuur. Het NPDHV vraagt u dan ook het commentaar van het NPDHV welwillend in overweging te nemen en de uitvoeringsregelgeving aan te passen. Tot een nadere toelichting is het NPDHV vanzelfsprekend bereid.

Met vriendelijke groet,

S.E. baron van Voorst tot Voorst
directeur

⁹ Blz. 55, voetnoot 83, toelichting Besluit natuurbescherming.